

DOMOVINA

Izveja dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačajo 1-krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 v za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primeren popust. — Naročnikom za celo leto 8 kron, za pol leta 4 krona, za četrta leta 2 kroni; ista naj se pošilja: Upravištvu „Domovine“ v Celju.

Nemščina in naš narod.

Kakor gobe po dežju zrastle so po mnogih naših nemškutarskih trgih nemške šole iz tal in težko se jih kdaj še iznebimo. Zakaj nemške šole ustanavljati ni težka stvar! Kak nemškutarski mogotec, ki je obogatel od slovenskih žuljev in hoče sedaj predrzno gospodovati, prisili par odvisnih rodbin, da prigrasijo svoje otroke za nemško šolo; tem se pridruži par slovenskih kmetov, ki so ponižni oboževalci nemškega jezika, in tako se napolni en razred nemške šole s slovenskimi otroci. Naprej pa skrbita nemški šulverein in štajarski deželni šolski svet — zvesti izvršilni organ vseh nemških podjetij.

Nemškutarska predrznost pa je šla še dalje in se je lotila celo povsem slovenskih trgov in krajev. Kako je završalo po slovenskih listih in kako se je zgražal ves slovenski svet, ko se je pred leti raznesla vest, da se na Vranskem nabirajo podpisi za nemško šolo! Temu je sledil enak poskus v Št. Pavlu ob Boljski. K sreči so te prošnje obtičale prej, predno so dospele na cilj, ali pa niso dosegle povsem namena, ki so ga imeli podpisanci. Toda pri vseh teh prikaznih se moramo vendar vprašati: Od kod to? Kako je mogoče, da se naši ljudje tako ogrevajo za nemške šole.

Odgovor je lahek in tako jasen, da mora biti vsakemu umeven: Krivo je, ker je med nami premalo narodnega ponosa, premalo spoštovanja in ljubezni do svojega jezika in preveč hlapčevske ponižnosti predvsem, kar je tuje, zlasti pred zveličevalno nemščino. Na eni strani se je temu čuditi, da naš kmet, ki je silno ponosen na svoje posestvo, pa bodi še tako majhno, ki je ponosen na svojo živino in svoje pridelke, ni prav nič ponosen na svoj jezik, katerega se je učil od svojih staršev, ki ga govori sam in njegovi otroci. „Vsaka baba hvali

svoj žakelj ali vsak ptič hvali svoje gnezdo“, pravi pregovor, samo naš narod nima toliko spoštovanja do svojega jezika, da bi ga zadostno branil pred tujimi zasramovalci.

Toda če dobro prevdarimo naš položaj, moramo priznati, da je to naravna prikazen vsled dolgoletnega suženjstva pod nemškim gospodstvom, ki ga tako vestno ščitijo in branijo vse avstrijske vlade do zadnje! Kamor se ogleda naš kmet, povsod mu tišče pod nos blaženo nemščino in mu dokazujejo, da je njegova slovenščina samo za domačo rabo. Po železnicah, ki tečejo po povsem slovenskih tleh, nam ne privoščijo niti trohice pravice: vsi napisi nemški, izklicavanje postaj nemško, vsa naznanila nemška. Zraven pa še včasih na ponižno slovensko vprašanje sirovi odgovori nadutih železniških uslužbencev; vse to seveda ne more zanetiti v našem kmetu spoštovanja do njegovega jezika. Naši uradi, od davkarij do sodišč, od žandarmerijskih postaj do finančnih stražnic prezirajo dosledno jezik naroda, med katerim in za katerega so ustanovljeni, in pošiljajo ljudem samo nemške dopise, ne meneč se zato, ali jih adresat razume ali ne. Še celo tedaj, kadar prinese naš kmet v potu svojega obraza pridobljeni davek v davčni urad, mora čisto poslušati sirove opazke nemškutarskih uradnikov, s katerimi vzdržuje vlada trhlo nemštvo po južnoštajarskih mestih in trgih. In naš dobri slovenski kmet se vrača domov s srdom v srcu, ki mu vedno odkrhne nekoliko ljubezni in spoštovanja do njegovega jezika. In tako se godi povsod, na vseh poljih naše državne uprave nas prezirajo in zasramujejo in tako izganjajo našemu kmetu ljubezen in spoštovanje do slovenskega jezika. Ali se je potem čuditi, da leže naši ljudje na trebuhu pred blaženo nemščino, ki jim je vse, slovenščina pa nič. Za vsakega pritepenca se trudi naš kmet, da bi jo tolkel žnjim po nemško,

namesto da bi dejal: Če hočeš govoriti z menoj na mojih tleh, nauči se ti mojega jezika! Povsod drugod se trudi tujec, ki pride med kak narod, da se skuša sporazumeti z ljudmi v njihovem jeziku in da se čim preje priuči jeziku naroda, med katerim živi. Samo pri nas nosi oholi tujec glavo ošabno pokoncu in če se kje naseli le en Nemec, že hoče, da bi radi njega govorilo vse nemški. Od kod to? Od tod, ker smo rojeni hlapci, ker nimamo dovolj ponosa in spoštovanja do svojega jezika.

A temu mora biti konec! Prešiniti nas mora vse neka silna zavest, da smo na svojih tleh mi gospodarji in da se morajo tukaj ravnati tujci po nas, ne mi po njih. Navdati nas mora prepričanje, da smo Slovenci gospodarji Južnega Štajarja in imamo pravico in dolžnost zahtevati, da se na tem ozemlju spoštuje in uvaža naš jezik vedno in povsod, v deželnih in državnih uradih, na železnicah in v zasebnih podjetjih.

Zato pa, rojaki, iznebimo se enkrat svoje hlapčevske narave, zahtevajmo povsod vse slovensko! Na vseh železničnih postajah po južnem Štajarju zahtevajmo vozne listke slovensko! Če dobimo od kateregakoli urada nemški dopis, vrnimo ga nemudoma z vljudno toda odločno prošnjo, da se nam dostavi slovenski; v vseh uradih: davkarijah, sodiščih, okrajnih glavarstvih itd. zahtevajmo, da se sestavljajo z nami slovenski zapisniki in nikdar ne podpisujemo nemških zapisnikov. Če bi se kateri uradnik izgovarjal, da ne zna slovenski, potem niste sposobni za službovanje med Slovenci; zato prosite čimprej, da vas premestijo na srednje ali gornje Štajarsko!

Ako bomo vsi dosledno ravnali po teh načelih, izpremenile se bodo razmere kmalu na dobro in v našem narodu bo začel rasti ponos in vzbudila se bo zopet zavest, da se morajo ravnati uradi po nas in ne mi po njih. Zatorej krepko in veselo na delo, da izrinemo tuj jezik

LISTEK.

Žrtve

(Spisala Narinka.)

Pazi!
Med zlatim cvetjem lazi
Skrivaj, s prijaznimi očmi,
Rujavopisan gad.

Morala je na deželo. Močno je ošibela. Zdravnik ji je zaukazal, da mora iz mesta, da se navžije krepkega, zdravega zraka.

In pisala je svoji prijateljici ter odpotovala k njej.

Voznja je bila kratkočasna. Ko je voznik krenil z državne ceste, se je voz počasi pomikal po precej strmi poti navzgor. Mlečni voznik je brezbrizno gledal pred se in zehal. — Na desni strani se je razprostiral širni gozd.

Vse tiho. . .

Pred neznosno vročino so se umaknili tudi krilati pevci v senčnato zatišje. A glasu nikjer. Elvira vzdihne in se zamisli.

Torej tu, v tej tišini, v tem mirnem, sanja vem gozdu najdeš zdravje? Bodeš li mogla iz dehtečega zraka izsesati zdravje tudi ranjeni, razjedeni notranjosti?

Zopet globoko vzdihne in povesi glavo. Spominjajoč se tega, kar ji je pred kratkim letom polnilo dušo, ji je vse z neodoljivo silo kipelo pred očmi.

Iztrgala ga je že davno iz srca. A nekaj jo je neprestano žgalo in ji razjedalo dušo. Iz mogočnega čustva, plamteče njene ljubezni ostalo je na groblju nekaj trpkega — ni-li bilo to čustvo sovraštvo do onega, ki se je drznil igrati z njenim ponosnim srcem?

Oči, črne kakor oglje, so ji vzplamtele v čudnem svitu. Njih žar je bil skrivnosten ogenj, svetel, a leden, leden.

„Lažnjivec! Hinavec! Podlež brez srca in ponosa — da, brez trohice moštva!“ je siknila polglasno.

„Kaj ste vprašali gospica?“ se obrne voznik proti njej.

„Nič, nič“ de zmedeno.

Trudno je strmela v dehteče smrečje, ki se je sedaj vrstilo ob levi strani. — Nekaj se je zabliščalo v bližini. Prestrašeno dvigne glavo. Zagledala je prve hiše malega trga, kamor je bila namenjena.

Peljala sta se skozi trg, srečujoč radovedne, navadne obraze, ki so se z zanimanjem obračali na mično prikazen na vozu.

Voz se ustavi pred gostilno nekaj sto korakov izven trga.

„Ah predraga!“ Te besede zasliši Elvira za seboj, in že so jo objemale prijateljčine roke. Elvira se nagne k Marici, in prijateljski poljub je tvoril vir sto in sto vprašanjem.

„Ti ne veš, kako sem srečna, da Te zopet vidim! Le počakaj, voznika odpravi, tvojo prtljago pa ponese tale do našega stanovanja. Saj ni daleč, komaj par korakov,“ hiti govoriti Marica.

Elviro je veselila ta odkrita radost njene prijateljice vsled njenega prihoda. Veselo čebljaje ste počasi korakali proti domu,

* * *

Vsak dan zjutraj ste se sprehajali Elvira in Marica po stezah, vijočih se po širnem gozdu, ki je sanjal svoje lepe, dehteče sanje. Včasih ste veselo čebrnjale brez konca in kraja, večkrat se je slišal zvonki, pristrčni smeh iz košatega zatišja. In zopet se je razlegalo njuno petje in odmevalo tam daleč od skale. Kolikokrat pa ste tiho sedeli v mehkem mahovju in poslušali krilate pevce, opazovale brhko veriverico, ki se je naglo spuščala z veje navzdol in zopet kakor blisk šinila proti vrhu vitke smreke.

iz naših uradov in da bode kmalu gospodoval naš domači slovenski jezik po njih, kakor se to spodobi za del dežele, v katerem stanuje pol milijona delavnih, nadarjenih in marljivih Slovencev. Spodnji Štajar Slovincem, potem je mogoč mir in sloga, sicer pa v odločilen boj za naše pravice in naš jezik!

Pri volitvah v okrajni zastop gornjeradgonski propali.

O sada znam, zašto
tuži Slava mati:
Gradi su nevjerni,
sini renegati.

St. Vraz.

Dne 11. septembra so volile kmetijske občine v okrajni zastop gornjeradgonski. Velepomemben dan je bil 11. september, velepomemben za slovenski okraj, za celo slovensko zemljo. Upapolni so hiteli narodni volilci na volišče, upajoč in zanašajoč se na zmago, upajoč, da starejo danes kletu glavo nemčurskega sovraga. Zanašali so se vsi na enega, eden na vse in preštevali svoje glase. Našteli so en glas večine. „Zmaga!“ zaklicalo jim je veselja rodoljubno srce. A stoprav v tem trenutku, v najodločnejšem in najsvetejšem trenutku se je našel izdajalec. Kakor nekdanji izdajalec Efišalt, ki je izdal Špartance pri Termopilah pogubi, kakor se je našel med apostoli Judež Iškarijot, ki je svojega Zveličarja, kateremu se je hlinil zvestega, izdal, tako se je našel med narodnimi volilci eden in prodal okrajni zastop gornjeradgonski v roke nemčurjev, besnih sovražnikov Slovencev. In ta človek, ki je prodal svoj narod v roke krvnikov, je **Jože Muhič** iz Ženika pri Sv. Juriju ob Ščavnici. Zdrznili smo se, ko smo slišali, da je oddal Janez Vučina, oni, ki je zatrjeval, da ne bo volil Bračka, svoj glas nasprotnikom. „Bog in sreča naša nam naj stojita ob strani, ko bomo vlekli srečke“. Vendar čuj! Srca narodnih volilcev so za hip zastala, oko so porosile solze. Jože Muhič je volil nasprotnike. Oni, od katerega smo se nadejali najmanj, oni nas je izdal. In okrajni zastop je padel zopet v nemčurske roke. Padli smo! Zgodovina slovenska, sodi Efišalta, sodi Judeža. Prekolni ga, ker je izdal svojo mater, svoj narod. Prekolni oba, ne, vse izdajice, vse, ki so prodali srečo svojega roda. Vsem naj veljajo besede Stanka Vraza:

„Ah proketo budi
to srce u grudih!
Viek proklete oči, krvi,
put i korak prvi
izdajice roda svoga.

Volilci so prihajali od vseh strani ter se zbirali vsak v svojem taboru. Naši pri narodnem gostilničarju „gosp. Škrlec“, nasprotniki pa pri Kürbusi, krčmarju, ki živi od slovenskih denarjev, voli pa proti Slovincem. Agitiralo se je na vse mogoče načine, in Kürbusa je vabil naše, češ: „Le sem in volite z nami. Mi imamo (bil je petek 11. 9., to pomnite) race, purane in goske. Muhiča in Vučina je pa to premotilo in šla sta.

Naši volilci so si mnogo prizadevali, jima raztolmačiti, da se gre za to, kdo bo gospodoval na slovenski zemlji. Ali Nemci ali Slovenci!? Vse zastoj! Muhič je rekel: „Jaz sem že Slovencev sit“. Oh, sirota uboga, ko pa še niti trohice nemški ne razume in živi med samimi Slovenci. „Črna zemlja — pravi pesem — naj pogoltne izdajice.“ Pa oni zvesti možje svojemu narodu so se držali tako hrabro in odločno, da so se jele Bračkotu tresti hlačice. Manjkala sta še dva njegova pristaša, a volitev se je začela. V silnih skrbih je tekel prosit k Reinerju, uradnemu vodji, naj še počaka pol ure. Pa bil je odbit. In tako je bila voljena komisija, v katero sta prišla dva narodna volilca. In v tem sta že prišla pogrešana in Bračko se je oddahnil. „Zdaj pa hodmo malo pit, zdaj mam malo cajt“. „In pa gulaša jest“, so pripomnili nekateri. Točno 12 minut čez osem se je pričela volitev. In ko se naznani izid volitve, manjkal je en glas narodnim volilcem in to vsled izdaje dveh, Janeza Vučina in Jožeta Muhiča. In če bi ostal Muhič trden, prišlo bi do srečkanja. Kdo je porok, da bi nam srečka ne bila mila? Tako pa je izdajstvo moža, katerega smo visoko cenili in se zanašali na njegovo vztrajnost, potrla zadnje upe in cela stavba, zidana s trudom in znojem se je porušila. Zopet nam bodo gospodovali tujci, naši sovragi. Vendar hočemo videti, kje je pravica!? Pri volitvah volilnih mož sta dobila Črnjavič in Misleta, Hrastje-Mota oba enako število glasov. Žreb pa je določil volilcem Misleta. Okrajno glavarstvo pa je poslalo legitimacijo Črnjaviču, ki je volil nasprotnike. Pa tudi o volitvah veleposestev se vložil pritožba. Da bi se s Slovenci delalo kar tako, tega več ne bomo trpeli. Prej se mora svet začeti rušiti in zidati na novo, kakor da bi se vклонili mi, ki smo edini in pravi gospodarji. Videli bomo in hočemo videti, ali je še v državi dunajskega cesarja kaj pravice za Slovence.

Čutil se pa bo celi svet, ko mu povem, da je Bračka volilo 11 borih posestnikov, devet krčmarjev, 1 mesar, 1 trgovec, 2 učitelja in 1 meščan. To si pogledajte, pogledaj slovenski narod in strmi! Ali je to voljeno po geslu, katerega „Štajerc“ in Bračko toliko cenita? Ali se to pravi voliti: „Kmet kmeta“? Ne! Kmet meščana, trgovca in krčmarja. Čemu pa niste klicali „gospodar Bračko“, ampak ponižno: „naš gospod Bračko“. Seveda vam je ta gospod oče pripravil za vaše denarje gulaš, race, purane in goske ter vam plačal pijačo za proklete „südmarmine“ denarje. Ali bodele tudi tedaj pravili: „naš gospod oča“, ko vas bo tepel, da se vam bo lupila koža. O, le počakajte, že pride mazilo, ki vam bo mazalo goske, race in purane, da bo joj.

Narod slovenski! Kdo je zmagal pri volitvah v gornjeradgonski zastop dne 11. septembra 1903? Ali smo v resnici propali? Videli smo, kaki ljudje so volili Bračka, videli smo, da so volile race, pure in goske in ne možje. In za

Vračka je to klavrna zmaga, tako klavrna, da si ni upal streljati. Pred tremi leti smo imeli samo 10 naših, in sedaj toliko glasov?! Ko bi ne bilo izdajice, bi zmagali! To je napredek in ne bo dolgo, da bo Bračko šel, in Slovenec v tem okraju se bo odahnil od vražjega robstva. In moralna zmaga je na naši strani! Sami trdni, dobri kmetje so, ki niso hoteli voliti z gospodom „gospodarjem“ Vračkom. Ostalo mu je zvestih lepo število (9) krčmarjev v dokaz, da ima tam največ prijateljev. Sramote pa, katero je doživel Muhič na dan volitve bi ne prenesel nikoli. Moj Bog, kako so reveža pomilovali, pljuvali pred njega, in če ima le še količkaj sramú, tega ne pozabi, dokler bo živ. In nasprotniki!? Še najedel in napil se ni prav in že je bil na cesti. Zakaj pač ni ostal pri njih? In Bračkijanci so se potem izrazili: „Ta ded je nor. Sedel je med nami, kakor bi se v hlače...“ Tako spoštujejo nasprotniki one, ki niso zanesljivi. Pri izzivcih se je pa najbolj odlikoval krčmar Johann Kürbusa, ali po domače „mladi Elefant“. Naši volilci so si segli v roke in s slovesno obljubo izjavili, da se bodo držali gesla: „Svoji k svojim“. Sklenili so, da ne prestopijo nikoli več praga njegove gostilne, ker je zasmehoval kmete. Slovensko ljudstvo, pomni ta sklep svojih mož. Pomni tudi, da je rekel Matjašič in Vučina, ko sta šla domov, pri onem nerodnem kramarju Vogrincu: „Pop gor ali dol, mi smo pa le naredili, kar smo namenili.“ Seveda izdali ste narod, izdali in zato ni več sramú v vaših srcih. Vaš Bog je denar, oni prokleti denar, ki vas bo enkrat težil, da bo joj.

Slovinci! Dan 11. septembra 1903 je za nas dan častnega poraza ali moralne zmage. Če še sedaj ni bilo dano streti glave nemčurstva, dolgo se ne bo več dvigala. V prah žnjo, v prah z zaslepljenci, ki nočejo spregledati. Vi volilci pa, ki ste stali na strani naroda slovenskega ter ste se borili za svoje in za svojega naroda pravice, naj Vas poplača dobronni Bog za ves trud, za vse žrtve in zatajevanja. Vaš slovenski ponos, vrli kmetje-volilci, Vas bode hvalil in narod slovenski Vam bode hvaležen. Zgodovina slovenska pa se bo spominjala onih mož, ki so kakor skala stali v boju za svoje in svojega naroda pravice. „Trd bodi, neizprosni, mož jeklen — ko naroda braniš čast, pravice in svobodo!“ To Vam bodi geslo zanaprej. Prišel bo dan osvete, dan častne zmage, zmage nad našimi tlačitelji. Le ne vdajmo se, ampak

Z orožjem in desnico
nesimo vragu grom,
zapisat v kri pravico,
ki terja jo naš dom.
Naprej zastava Slave!

Celjske in štajarske novice.

(Poslanci med narod!) Iz mnogih strani nam prihajajo nujni pozivi, naj opozorimo poslance, da ljudstvo želi shodov, kjer bi mu po-

Vse to gozdno življenje je imelo za Elviro nekaj privlačnega, mikavnega. Skrivnostno vršenje dreves in žuboreče skakljanje gozdnega potoka jo je omamljalo. Večkrat je želela, da bi to življenje trajalo dolgo, brezkončno. Tiha, mehka otožnost je gledala iz njenih krasnih oči, a njeno lice je bilo jasno kakor pomladne nebo.

Marica ni nikdar slutila kaj se godi v Elvirini duši. Saj ji ni nikdar razkrila svojih čustev — ni vedela zakaj, a zdelo se ji je, da ji ne more povsem zaupati. Marica je imela trdo sodbo, in tega se je Elvira vselej zbal.

„Jutri pride bržkone Lucian iz C.“ reče nekega petka zvečer Marica Elviri. „Saj ga po znaš, kaj? Večkrat mi je že pravil o Tebi, in da sta za njegovega bivanja v G. večkrat občevala med seboj. Vsako soboto zvečer se pripelje v naš trg, kjer ima svoje starše. Ob takih prilikah nas vedno poseti.“

Elvira je trenutno zardela, a skoraj na to odvrnila povsem mirno:

„Da, občevala sva. In tukaj ima svoje starše? Glej, tega mi ni nikdar pravil.“

Oni večer Elvira ni mogla dolgo zaspati. Premišljevala je, ali naj Marici razodene svojo dušno razdvojenost in ledeno mržnjo do Luciana

ali ne. Edino sredstvo, da se potem lahko izogne njegove družbe. Zopet se je zbal Maričinih trdih besed. Čutila je, da ji bode očitala lahkovernost. Sklenila je molčati, — končno ni bila tudi Marica proti njej Bog ve kako odkrita. To jo je tolažilo. Bolestno se je premetavala po ležišču. Misli je, da je našla mir v tem tistem kotičku narave. Pozabljala je že svojo mržnjo do njega, — zdelo se ji je, da se trda skorja, zastirajoča njeno srce, lušči, polagoma, polagoma, in da hiti nasproti pozabljenosti. A varala se je; ko je po dolgem času zopet zališala njegovo ime, jo je z neodoljivo silo premagalo ono trpko čustvo. Bala se je prvega sestanka z njim. Strah jo je navdajal, da bi ne mogla premagati gnjeva, ki ga čuti do njega.

Po dolgem času se je zazibala v nemirne, mučne sanje.

Mrak je razgrinjal svoje temne peroti po prostorni sobi, kjer ste navadno bivali Marica in Elvira. Temne sence so se podile po stenah.

Elvira je sedela pri odprtem oknu, glavo oprto v dlan, nemo gledajoč v daljavo; Marica pa je brskala po knjigah. Tišina je vladala v sobi. Elvira je prisluškavala ter se vstrašila in vztrepetala ob vsakem koraku, ki se je razlegal po hodniku.

„Ah! zdaj, zdaj!“

Nekdo krepko potrka na vrata.

„Prosto!“ se odzove Marica. Zdajci vstopi on, Lucian.

„Bu na sera!“ šepne tiho, komaj slišno — smehlja se.

Marica mu hiti naproti. Stisneta si roke.

Med tem se Elvira počasi mehanično obrne od okna, proti njemu. Trenotno je zatisnila oči.

„Vidite, gospod Lucian, tukaj je moja prijateljica Elvira. Saj se poznata iz G.“, se obrne Marica proti njej, gledajoč Lucianu v obraz.

Čutil je, kako mu je kri šinila v obraz. Vidno ga je iznenadila njena prisotnost. Vendar reče sladko:

„Dober večer, gospica Elvira!“

Z velikim naporom je izustila Elvira nekaj besed v pozdrav. In zopet je šinil iz njenih oči oni čudni skrivnostni sijaj. . .

Marica mu je pripovedovala, da Elvira boleha in je zato prišla k njej. Vsi so zopet posedli ter se jeli pomenkovati o tem in onem. Lucian je govoril največ. Ob devetih se je poslovil. Elvira se je oddahnila.

„Dober družabnik ta Lucian,“ dé Marica po njegovem odhodu. „Vedno zna kaj povedati.“

slanci poročali. Nadejamo se torej, da se oglase dotičniki, katerih se ta poziv tiče.

(Spodnještajarska jubilejska ustanova v Celju) Oskrbništvo te ustanove bode imelo prve dni oktobra sejo, v kateri se bodo delile podpore pridnim pa rednim slovenskim dijakom, ki naj svoje prošnje vložijo do 27. septembra t. l.

(Sokolska slavnost v Žalcu.) Slovensko sokolstvo je v zadnjih letih razvilo posebno živahno delovanje. Tudi štajarski Slovenci se smemo ponašati, da prodira sokolska ideja v ljudstvu vkljub tolikim zaprekam, zadržujočim razvoj sokolstva, da se širi celo hitreje nego smo sami pričakovali. Zasluga je to v prvi vrsti „Celjskega Sokola“, ki izvršuje z vso doslednostjo svojo vznešeno nalogo in ki je sedaj pravo materinsko društvo na Štajarskem. Pred kratkim smo praznovali ustanovno slavnost „Murskega Sokola“, kateremu je pomagal v življenje „Celjski Sokol“ s tem, da mu je vzgojil dobrega sokolskega načelnika in mu tako zagotovil uspešen razvoj. Sedaj pa zopet pripravlja pot novemu društvu — „Sokolu v Žalcu“. Za prvi začetek je pristopilo 20 žalskih slovenskih fantov k „Celjskemu Sokolu“, kateri že sedaj pridno telovadijo in, kakor smo zadnjič poročali, bodo tudi že nastopili pri javni telovadbi s prostimi vajami skupno s celjskimi „Sokoli“. V nedeljo, dne 20. t. m. priredi „Celjski Sokol“ izlet v Žalec z namenom, utrditi idejo sokolsko, vzniklo pri žalski mladini, in pridobiti ji še več somišljenikov, ki bodo tudi podpirali ustanovitev samostojnega društva. Slavnostni prostor bo prirejen v senčnatem drevoredu sredi trga — telovadišče pa bo tik drevoreda na široki občinski cesti. Po javni telovadbi, ki bo glavna točka te slavnosti, bo prosta ljudska zabava, pri kateri bodo sodelovala različna pevška društva in celjska narodna godba. Čisti dobiček je namenjen za ustanovitev „Žalskega Sokola“. Zbirališče v „Narodnem domu“, od koder odkoraka „Sokol“ s celjsko narodno godbo po glavni cesti v Žalec. „Sokoli“ in tudi drugi narodnjaki, udeležite se tega izleta polnoštevilno!

(Delavsko podporno društvo v Celju) se je posebno letos začelo kaj krepko razvijati, čemur je gotovo v največji meri pomogel dobro izvežbani društveni pevski zbor. Kakor čujemo, namerava društvo prirediti v kratkem v prostorih „Skalne kleti“ večjo zabavo s petjem, ki bo pokazala, da je pevski zbor pod neutrudljivim vodstvom svojega pevovodje, gosp. dr. Schwaba, zopet storil doberšen korak naprej. — Kakor nas zagotavljajo, se pevski zbor „Delavskega podpornega društva“ udeleži v polnem številu izleta „Celjskega Sokola“ v Žalec, kar bo gotovo razveselilo vsakega prijatelja slovenske pesmi, tembolj ker je ravno „Delavsko podporno društvo“ ono društvo v Celju, ki redno goji našo slovensko pesem. — Pevske vaje so slej kakor prej vsako soboto zvečer.

(Celjska nemškutarija) je dobila novega člana, ki je takoj ob svojem prihodu pokazal, da ima namen, v najbližjem času požreti vse celjske Slovence, seveda če ne „bo dež šlo“. Ta novi nemški odrešenik je novi ravnatelj dekleške meščanske šole, iz Maribora prispeli Pražak. Že v Mariboru je kazal ta mož svojo velikonemško napihnjenost in sedaj misli, da bo v Celju delal v istem zmislu. Neki ubogi delavec, stanujoč v celjski okolici, je dal svojo hčerko v meščansko šolo. Prosil je tudi za oproščenje šolnine in priložil prošnji slovensko ubožno spričevalo. To spričevalo je bilo seveda za Pražaka, kar je za bika rdeče sukno. Njegova nemčurska pamet ne more pojmiti, da se kdo drzne mu predložiti slovensko listino, katero je seveda za vrnil in zahteval nemško. O ti ubogi Pražak, kako se je zmotil, kajti občinski urad celjske okolice uraduje izključno slovenski, izdaja izključno slovenske listine, katere, čujte g. Pražak, morajo sprejemati šolske oblasti, kakor to stoji jasno zapisano v zakonih. Slovenska ubožna spričevala sprejema ravnateljstvo gimnazije in vseh drugih učnih zavodov in mora jih sprejeti tudi ravnateljstvo meščanske šole. Zato zahtevamo od vas, nemški ravnatelj celjske dekleške meščanske šole, da z naprej prihranite svojo nemčursko srboritost za hajlovske vsenemške veselice in je ne nosite v uradno sobo, sicer vam tako posvetimo, da vam bo za vselej prešlo vaše uradno agitiranje po vaših velikonemških uzorih. Ste razumeli?!

(Konfiscirajte ga!) Z izvajanjem gesla „svoji k svojim“ se ščuva zoper drugo narodnost, namreč nemško. Zato „Domovina“ zapade z izvajanjem gesla „svoji k svojim“ zaplembi zaradi pregreška po § 302 k. z. Ravno kar smo izvedeli, da je nekdo dal svojo deklico, ki bi imela vstopiti v Celju v nemško dekleško šolo, slovenski rodbini na hrano in stanovanje. Nemški ravnatelj je pa zapovedal, da se deklica mora nemudoma dati k drugi, namreč zagriženonemški rodbini na hrano. Ali to ni najbrutalnejši „svoji k svojim“? Ali ni to pregrešek ščuvanja zoper drugo, namreč slovensko narodnost! Kdo se bode pa tu našel, da bode takega človeka za radi njegovega nečuvnega postopanja zoper slovenski narod zaplenil, konfisciral!

(Slovenski denar in nemška zagriženost.) Ko se je govorilo, da se bode vsled nemškega krika slovenska gimnazija morebiti iz Celja prestavila, podpisalo je okoli 50 nemških in slovenskih obrtnikov v Celju udano prošnjo na ministrskega predsednika Körberja, naj ostane gimnazija v Celju. Vse to ne iz ljubezni za Slovence ampak zaradi ljubega kruheka, katerega bi obrtniki jedli v pičlejši meri, če bi jim bil odvzet tako znamenit vir dohodkov. Uboge celjske žene, ki so imele slovenske dijake na hrani in s tem se preživljale, ker so nemški dijaki skoro vsi v „Studentenheimu“, so prišle jokati in tarnati

k slovenskim profesorjem in k nam, češ, kaj bo, če ne bo več slovenskih dijakov in slovenskih kmetov, ki plačajo, da mi lahko živimo. Tudi letos se poteguje mnogo ubogih nemško mislečih rodbin, da bi dobile slovenske dijake na hrano in stanovanje, ker od nemških nimajo nič dobička, ker so v „Studentenheimu“. Mi nismo tako trdosrčni, da bi nemškim revnim rodbinam ne privoščili pičlega kruha. Toda ob ti priliki jih opozarjamo, da je ostudna nehvaležnost, ako ravno isto celjsko prebivalstvo, ki od slovenskih grošev živi, slovenskemu narodu tako strastno nasprotuje, če kaj za sebe zahteva.

(Celjski „nemški“ dijaki) so celo lansko šolsko leto že nosili ostentativno črno-rdeče-zlate priveske pri urah ter s temi trakovi, ki so navadno nosili napis „Heil und Sieg“ in so imeli kot okrasek večidel Bismarckove glave, izzivali na javnih ulicah slovenske Celjane in v gimnaziji dražili slovenske dijake. Čakali smo in čakali, da stori tu ravnateljstvo celjske „nemške“ gimnazije potrebne korake proti izzivalcem; isto smo pričakovali od vodstva „Studentenheima“, kajti v tem „Heimu“ je nosila večina dijakov pri urah omenjene velikonemške in protiavstrijske barve. Celjski nemški profesorji pa tega niso opazili. Mislili smo, da bodo fantki sami nehali izzivati, a sedaj so se vrnili iz počitnic v šolo nazaj in glej: še več nego prej jih nosi one protiavstrijske capice! To nam je pač že malo preveč! Kaj bi pač bilo, ko bi se drznil hoditi slovenski dijak po Celju z narodnim trakom! Dobil bi najmanj karcera ali pa bi bil izključen. Seveda, takozvani „nemški“ dijački imajo vedno predpravo pred Slovenci. Slavno ravnateljstvo „nemške“ celjske gimnazije naj vzame na znanje, da mi proti temu izzivanju „nemških“ dijakov odločno protestujemo in da hočemo mi skrbeti, da ta stvar preneha, ako se ono in vodja „Studentenheima“ za to ne briga, oziroma noče brigati. Izzivanje s protiavstrijskimi frankfurtaricami od strani dijakov je naravnost škandal za vodstvo c. kr. gimnazije!

(Železnica Celje-Velenje in „D. W.“) V zadnji seji okrajnega zastopa celjskega je poročal g. vitez Berks o zahtevi dežele štajarske, naj celjski okraj ne terjata nazaj prispevka 40.000 K, katerega je dal k gradbi deželne železnice iz Celja v Velenje. Pridrži si je okraj namreč zahtevo povrnitve tega prispevka, ako se železnica proda. Sedaj hoče država to železnico prevzeti. Gosp. vitez Berks je nasvetoval, da se prispevek 40.000 K ne odpusti brezpogojno, ampak naj si okraj pridržijo besedo pri gradbi novega kolodvora v Celju, kar se je sprejelo. Pridrži se je torej okraju celjskemu pravica prerokovanja pri stavbi celjskega kolodvora. „D. W.“, ki vse proti Slovincem zavija, pravi sedaj, da je g. vitez Berks pridrževal v tej stvari pravice Slovencev proti Nemcem, in s tem torej trdi „vahtarčni“ divjak, da je celjski okraj čisto

„Saj je,“ odgovori Elvira kratko, izogibajoč se Maričinemu pogledu. — Ne dolgo potem ste se odpravljali k počitku.

Bil je vroč popoldan. Elvira in Marica ste krepko korakali proti uro oddaljeni vasi. Izbrali ste krajšo pot, ki je vodila skozi gozd. Solnce je pripekalo z vso svojo močjo. Ptice so tiho posedale po košatih vejicah in se skrbno pomenkovale s svojimi mladiči. Cvetlice, omamljene od prevelike vročine, so omagaje povešale svoje pisane glavice.

Deklici ste neprestano govorili. Govorica ju je dovedla tudi do Luciana.

„To je blag človek,“ dé Marica. „Nikdar ne pride trda beseda iz njegovih ust.“ Deklica, katera bode njegova soproga, bode gotovo srečna.“

Elviri je šinila kri v lice.

„Ah, prosim te!“ reče zamišljeno. Dirnilo jo je, da Marica tako veruje v njegovo nedolžnost. „Ko bi ga poznala natančneje, bi ne govorila tako.“

„Kaj pa veš o njem?“ se zavzame Marica. Gledala je Elviro s široko odprtimi očmi. A takoj se je obrnila in zopet korakala dalje.

„Eh, kaj naj jaz vem?“ dé Elvira. Težko je prikrivala svojo nevoljo. V istem hipu pa ji je bilo žal, da se je spozabila. Hotela je popra-

viti nepremišljeno izgovorjene besede, a že je Marica zopet vprašala.

„Da, nekaj moraš vedeti, sicer bi ne govorila tako.“

„Povej, povej!“ prosi naivno.

„Pustive to. Pogovarjaj se o čem drugem. Res sem neumno zinila. Jaz nič ne vem o njem.“ In že se je povsem prostodušno smehljala.

„Ne, ne! Prosim te, govori.“ Strah ji je trepetal v glasu. Te besede so Elviro ganile. In zasmilila se ji je Marica. Zbala se je, da bi tudi ona ne padla v njegove brezvestne roke.

„Prosim te, nikar, nikar ne zahtevaj tega sedaj. Drugič Ti povem vse. Nočem Ti jemati vere v njega. Boljše je, da ga poznaš, kakršnega se kaže. Ti ne veš, kako spoznanje boli.“ Tako je govorila, a bila je prepričana, da bode morala nadaljevati.

„Oh, ne bodi tako dolgočasna,“ pravi Marica ježno. „Govori!“ reče skoraj oblastno.

„Torej dobro!“ dé Elvira odločno. „Vedi, da je Lucian slabši nego katerikoli drugi mož. Govorilo se je o njem marsikaj, kar mu ne dela nobene časti. Sploh on je človek brez značaja in ponosa. Ljudje so mi pravili, da se ponoči potika po krčmah dvomljive poštenosti. In tam obhaja svoje orgije. . . Dobra mu je vsaka ženska, da

se ž njo šali, prisega ljubezen in obljubuje zakon. — A ponoči . . . oh! . . . si lahko misliš. . .“

Ni mogla dalje. Zakrila si je obraz z obema rokama. Lice ji je žarelo od razburjenosti.

„Ljudje lažejo,“ šepne Marica komaj slišno.

„Da, res je. Jaz nisem lahkoverna. Predno sprejemem tako govoričenje za resnico, se hočem vedno sama prepričati. Zvedela sem to iz najgotovejših virov, od ljudi, ki so opazovali njegovo razuzdanost. V G. ga je poznalo vsako dekle. Vsak mož se je pomembno namuznil, ako je šel mimo njega, ali kjer se je govorilo o njem. Da sem se potem izogibala njegove družbe, se razume.“

To ji je povedala. Da bi ji bila pravila, da ga je tudi ljubila, ji ni dopuščal ponos.

„To naj bi bila resnica! Kako se človek moti. Tukaj ga vsi spoštujejo in simpatizujejo z njim,“ reče Marica nato. Radi ozke steze je vedno stopala pred Elviro. Nihče ni videl, kako se je spreminjala barva na njenem obrazu. — Še dalje ste se razgovarjali o Lucianu, ko prikorakate do prvih vaških hiš. Tu ste obiskali staro znanko iz šolskih let. Elvira je veselo čebljala, Marica je bila slabe volje. Nič je ni moglo razvedriti. Nič ji ni bilo prav, vse je grajala.

(Dalje prihodnjič.)

nemški in bije sebe in svoje reditelje po zobeh. Tudi v tem, kakor hoče „D. W.“, da bi se v Celju samo sedanji kolodvor razširil, je „D. W.“ prenagla. Zoper to so se izrekli soglasno vsi prizadeti činitelji zaradi nevarnosti po vodi. Celjskim Nemcem seveda zapira cesta pri Dobrovi vodo. Ako pa se železnični nasipi pri sedanjem kolodvoru razširijo, vrže se voda proti sv. Jožefu. Kdo bo to dovolil!?

(Rudolf Traun †.) Na Dunaju se je pred dnevi ustrelil v vlaku mestne železnice namestnik predstojnika tajništva banke „Bodencreditanstalt“, Rudolf Traun. Listi pišejo, da radi zasebnih neprilic. Pokojni je bil brat celjskega trgovca, ces. svet. g. Karla Trauna in celovškega odvetnika g. dr. Gustava Trauna. Bil je poprej nadporočnik v topništvu in zapušča ženo in štiri odrasle otroke. Star je bil 62 let.

(Profesor Ploner in Celje.) Profesor Ploner ki je na celjski višji (nemški) gimnaziji služil do predpisane dobe, je prestopil s koncem zadnjega šolskega leta v mirovni stan. Bil je ud celjskega mestnega šolskega sveta in ko se je preselil v Gradec, odložil je to čast ter to naznanil mestnemu občinskemu odboru z dopisom, s katerim želi celjskemu mestu, naj ostane „deutsches Bollwerk“. Z doslužnim starcem bi sicer ne smeli biti ostri sodniki in onemoglemu profesorju ne šteti prehudo v zlo, da ponavlja ob svojem odhodu, kar mu je v Celju v njegovih krogih dan na dan donelo na uho. Da se pa c. kr. profesorji in drugi c. kr. uradniki javno navdušujejo za Celje kot nemško trdnjavo, sovražno sodeželanom Slovencem, zoper to moramo odločno nastopiti. Za c. kr. uslužbenca ne sme biti Celje sovražno proti slovenskim rojakom. C. kr. uslužbenci morali bi biti naravni posredovalci v narodnih bojih, posebno pa c. kr. profesorji bi se morali obnašati tako, da jim zaupajo tudi slovenski dijaki. Prof. Ploner je izrazil ob lanski maturi svoje veselje, da so se „nemški abiturijenti tako vrlo držali“. Da so nekateri Slovenci pri tem imeli nesrečo, to ga ni bolelo. Take nastope bomo morali vedno grajati. Profesorjem je dolžnost skrbeti za učni uspeh vseh učencev v isti meri. V šoli ne sme biti narodnih nasprotnikov, nikakor pa ne smejo profesorji kakim učencem iz narodnih ozirov biti manj naklonjeni ko drugim.

(Pozor pred volkovi!) Okolu Celja in po Celju se klati neka sumljiva oseba, ki se izdaja za učitelja celjske mestne šole. Hodi od hiše do hiše in slovenske starše slepari za duše njih nedolžnih otrok, katere hoče izvabiti v ponemčujočo ljudsko šolo. Ne vemo sicer ali je res nemški učitelj ali morebiti kak drug nemški falot. Nekateri so se baje že dali preslepiti in so mu obljubili prodati svojo slovensko deco, da se vzgoje za odpadnike in zasramovalce jezika lastnih staršev. Nujno torej svarimo pred tem nevarnim individuum. Kakor hitro se kak nemški volk zopet prikaže, da bi zgrabil nedolžna jagnjeta — slovensko deco, vrzite ga z združenimi močmi čez prag. Slovenska deca spada v slovenske šole. Še enkrat torej, pozor pred nemškimi volkovi, trikrat pozor!

(Prostost občinskih dolžnih pisem glede kolkov in poštne.) Nekateri občine in krajni šolski sveti so prosili na podlagi postave od 25. sušca 1902 št. 70 drž. zak. povodom naje mavanja posojil za stavbo šol in druge javne potrebe c. kr. dež. fin. ravnateljstvo v Gradcu za oproščenje od kolkov in drugih pristojbin od posojila. Poslali so take prošnje kot „službene, poštne proste stvari“ na deželno finančno ravnateljstvo, dosegli so oproščenje od kolkov, dejani pa so bili v dohodarinsko preiskavo rekoč, da so zlorabili prostost od poštne. Skoro vsi dotični župani so plačali kazni, četudi neznatne. Vsled pritožb pa je zdaj spoznano in odločeno, da so tudi taki dopisi občin in šolskih svetov prosti poštne. Finančne oblasti štajarske so torej kazni brez pravice nalagale.

(O celjskih porotnih obravnavah) poročamo radi pomanjkanja prostora prihodnjič.

(Tatvine.) Zadnje nedeljo, ko so oskrbovalci krčme „Königstiger“ pri fabriki za jesih v Zavadni pri Celju bili v cerkvi, strli so tatje v gostilno in odnesli 20 K denarja, jestvine in nekaj steklenic piva. Te dni so bili tatje tudi v gradu

„Gorici“ nad Št. Pavlom v Savinski dolini, ravno ko je bil namestnik grof Clary pri lastniku baronu Fiedlerju na obisku.

(Iz Žalca.) Dne 27. septembra t. l. se bo vršil v Žalcu shod političnega in gospodarskega društva za Spodnje Štajarsko. Na tem shodu, kateri bo obenem letni občni zbor tega društva, bo nastopilo več za narod slovenski in istega dušni in gospodarski napredek vnetih mož, ter se sklenilo več za celo Slovensko sploh in Sp. Štajarsko posebej, velevažnih resolucij. Upamo, da pridejo na ta shod tudi naši državni in dež. poslanci, da povedo volilec, kaj so storili zato, ker jih je narod poslal v deželni, ozir. državni zbor. Politično in gospodarsko društvo za Sp. Štajar, namerava, ako se bode narod za svoj obstanek kaj brigal, pričeti veliko akcijo za eno kmetijsko, državno obrtno in več meščanskih šol za Spodnji Štajar, kar bode pa le takrat možno, ako ni narod že popolnoma zadremal in če čuti iskrico narodnega ponosa v svojih prsih in ako njegovi poslanci tudi niso zadremali. Zahtevajte in dalo se vam bode! Tega nasveta se moramo poprijeti tudi spodnještajarski Slovenci, ako hočemo kaj doseči. Zahtevati moramo svoje pravice in ne prosjačiti za nje kakor berač za kos kruha. Zahtevati pa odločno in vsi od kraja! Mar nimamo za to pravice? Mar ne plačujemo davkov in ne dajemo svojih sinov v vojake v obilnejši meri kot naši sosedi? Zakaj bi torej prosjačili kakor ponižni sužnji za naše nam v postavi zajamčene pravice? Zahtevati, odločno zahtevati moramo naše pravice in dobili jih bomo! Da bode pa naše zahtevanje glasnejše in močnejše, moramo to storiti vsi, brez razločka stanu, kolikor se nas še čuti, da smo potomci onih Slovencev, kateri so kupili to našo zemljo s svojo srčno krvjo. Zato pa moramo priti na take politične shode vsi, katerih ni strah pred nemčurskimi kričaji, kateri se ne bojijo izdajice lastnega naroda. Kdor je mož, ta nastopi javno, odkrito in odločno zahteva svoje pravice. Upamo, da vrlim Savinčanom in drugim narodnjakom Spodnje Štajarske ne veljajo te besede, ampak da bodejo vsi kot en mož z nami, ko bomo nastopili javno, odločno in junaško za vaše pravice ter v okviru postave storili vse, da iste dosežemo. Naj si torej vsak, katerega ni strah pred našim nasprotniki, zabeleži dan 27. t. m. in gotovo pride na politični shod v Žalec.

(Novašitfa pri Gornjemgradu.) Dne 13. septembra t. l. je potovalni učitelj gosp. Belé predaval v naši občini o sadjarstvu in poljedelstvu. Žal, da se vsled preslabega vremena ni moglo zbrati več poslušalcev. G. predavatelj je prav temeljito in vsem umljivo govoril o namiznem sadju, katero bi se dalo v tem kraju naj bolje razpečavati, ter o sadju, katero bi dajalo največ in najboljše pijače. Nadalje je razjasnjeval o precepljevanju odrastlega drevja ter dokazoval, kako brezpametno je, drevesu odstraniti pri tem delu vse veje, kako in kaj se ima pri drevju zdaj storiti, kako isto in s čim najbolje gnojiti ter priporočal, naj se kmetje, posebno sadjerejci prav skrbno lotijo prirejanja komposta. Pri cepljenju je posebno priporočal cepljenje za kožo ter nasvetoval, kdor hoče varovati sadno drevje marsikaterih drobnih škodljivcev, naj isto ovije pozno v jesen pri tleh s slamnatim povescmom ter isto pokrije s papirjem. Podrobno je govoril o prirejanju gnoja in gnojišč ter kako uspešno gnojiti travnike in njive itd. Poslušalci so ga ves čas prav pazljivo poslušali ter se mu je končno g. učitelj Kelc v imenu vseh prav srčno zahvalil ter ga prosil naj nas kmalu zopet počasti z enakim predavanjem.

(Napisi na železnici Grobelno-Rogatec.) Ko so okrajni zastopi pred leti obljubili prispevati k stavbi te nove železnice, govorilo se je o napisih ter zahtevalo, da se odločno zahteva slovenske napise. Okrajna zastopa v Šmarju in v Rogatcu sta samo pod tem pogojem obljubila plačevati za stroške. Tudi celjski okrajni zastop je to zahteval. Zdaj se bliža čas, ko se bode železnica izročila prometu in se bode odločevalo o napisih. Nujno v zadnjem hipu opozarjamo poklicane kroge, da bedijo in pravočasno store korake za slovenske napise na ti železniški progi.

(Pleterje pri Brežicah.) Jaz podpisani župan sem dobil povabilo od c. kr. okrajnega glavarstva iz Brežic z dne 26. avgusta 1903 št. 19577, na katerem je bil podpisan gospod komisar Zeske. Pridem na poklic k c. kr. okrajnemu glavarstvu v Brežice 2. septembra 1903 v pisarno. Gosp. komisar se je ravno pogovarjal z g. oficijalom Štuhecom. Jaz izročim podpisano potrdilo in povabilo vse skupaj gospodu komisarju, ki mi vzame oboje iz rok in vse drugače kakor prijazno zahrešči nad mano: „Kaj to meni mar!“ Nato me z obojim, uradnim povabilom in podpisanim potrdilom, po rokah udari in odide vun. — Moram vam resnico poročati, da sem občinski župan občine Pleterje že od 23. decembra leta 1886 in da do dandanes še nisem doživel takega postopanja c. kr. uradnika napram drugouradni osebi — županu slovenske občine. Ali misli g. komisar, da smo slovenski župani njegovi sužnji? No, tu se pa g. komisar pač zelo, zelo moti! Čas plačila bo že prišel, prej ali poznej.

Martin Pajdaš,

župan občine Pleterje, politični okraj Brežice
(Strašna nesreča vsled povodnji.) Drava je, ker se je nekje na Koroškem oblak utrgal strahovito narastla. Cele vasi so v vodi. Železniški tiri so razdrti in najmanj 14 dni ne bodo mogli vlaki voziti. V Marenbergu je voda most odnesla. Podrtine tega mostu so utrgale tudi v Mariboru most, ki pelje iz mesta v Studenice, takozvano brv. 16 ljudi je utonilo, tudi 2 redarja. Tudi vsi drugi prehodi čez Dravo v Mariboru so zaprti. Ljudstvo je razkačeno zaradi nepredvidnosti mariborskih nemških mestnih očetov, ki niso nič ukrenili, dasiravno bi bili morali izprevideti pretečo nevarnost.

(Ljutomer.) Tukajšnja kmetijska podružnica bode zborovala v nedeljo dne 21. t. meseca ob 3. uri popoldne v gostilni gosp. Iv. Kukovca pri parnem mlinu s sledečim vspešnim: Nagovor podpredsednika; razdelitev daril, določenih pridnim poslom t. j. hlapcem in deklam; volitev novega odbora in razni predlogi. — Zborovanje je vsakemu pristopno; želi se, da bi se posebno taistega udeležili naši okoliški kmetovalci, kojim je ležeče na napredku kmetijstva. Obenem se taisti uljudno vabijo, da naj pristopijo kot udje k naši podružnici, kajti nikakor ne kaže, da bi se naša podružnica, katera šteje zdaj malo udov, razpustila. Pristopite torej, kmetovalci, k njej prav številno. Naša podružnica vzdržuje zvezo med kmetijsko deželno družbo in kmetovalci in njeni udje uživajo marsikatero ugodnosti, katerih brez podružnice ne bi bilo mogoče doseči. To zborovanje je tudi zagadel jako važno, ker se mora izvoliti novi predsednik namesto prečast. g. Ivana Skuhale, bivšega dekana.

(Iz Gornje Radgone.) Naše ceste so potrebne prodeca, kakor načelnik privržencev. Za to pa je v naglici dal na „mlado“ biserjansko cesto voziti prodeca. Ker so bile volitve pred nosom, pozabil je, da bi se morala vožnja oskrbeti dražbenim potom. Nekaterim je rekel, da dobe za „foringo“ 1 gld. 50 kr., ali še menda manje, svojim zvestim pa je plačal potem 2 gld. za voz. Škandal!

(Okoslavci.) Naša požarna bramba je priredila v nedeljo dne 13. t. m. tombolo. Žalibog je dež pokvaril nekoliko naše namere. Posetilo nas je mnogo Jurjevčanov. Med resnimi možmi se je hvalilo postopanje našega gospoda župana. Pri prihodnjih občinskih volitvah hočemo se popolnoma očistiti nemškutarstva. Brez miru naprej!

Društveno gibanje.

(Gospodarsko in politično društvo za Spodnje Štajarsko) vabi v zmislu § 3. svojih pravil na shod in občni zbor v nedeljo, dne 27. septembra 1903, ob 3. uri popoldne v Žalcu. Prostori: sušilnica za hmelj gosp. Rudolfa Senice poleg kolodvora. Spored: 1. Pozdrav predsednika; 2. razni govori; 3. sklep resolucij v korist slovenskega naroda; 4. vpisovanje udov; 5. volitve novega odbora; 6. predlogi in nasveti. K obilni udeležbi vabi odbor.

(Društvo „Kmetovalec“ v Gotovljah) priredi v nedeljo, dne 27. septembra t. l. veliko veselico. Iz prijaznosti bodo sodelovali tamburaši

iz Petrovč, domači mešani pevski zbor in diletantje, ki bodo vprizorili lepo šaljivo igro s petjem, „Županova Micika“. Natančnejši spored objavimo prihodnjič. Sosedna društva se prosijo, da ta dan ne napravljajo v bližini shodov in veselic. Občinstvo pa se na to veselico, ki bode na vso moč zanimiva in kratkočasna že, danes opozarja in vabi k najštevilnejši udeležbi.

(Prostovoljno gasilno društvo v Kranjčici pri Št. Juriju ob j. ž.) se zahvaljuje najiskrenejše vsem darovalcem posebno pa tistim, kateri so darovali les za gasilarno in sicer posestniki Štefan Gračner v Kranjčici, Jurij Gobec, Podgorje, Jurij Zdolšek, Podgorje, A. Dobovišek, Kranjčica, Marija Hrovat, Kranjčica, Fr. Slomšek, Podgorje, Jakob Žvegler, Ripnik, Jakob Mravljak, Sibenek, Josip Dobovišek, Kranjčica. V denarni podpori pa so darovali gg.: Franc Zdolšek, Podgorje 2 K, Matevž Dobovišek, Podgorje 2 K, A. Vrečko 50 v. Želeti je pač, da bi naš šentjurski kraj bil kdaj bolj darežljiv takim prepotrebni društvom, ki so že večkrat pokazala svojo hrabrost pri požaru. Pa ako se že ne daruje, da bi vsaj društva ne ogovarjali, kar se zgodi dan zadnevom. Koliko posestnikov je v naši občini in ko bi vsak posestnik daroval le 20 vinarjev, bi bila za društvo to lepa pomoč, ali te darežljivosti ne bodo požarne brambe nikdar pri nas dočakale. Prostovoljno gasilno društvo v Kranjčici je imelo dne 16. m. m. svoj zbor in po zborovanju je bila prosta zabava s srečolovom v namen društva. Kakor je bilo videti, so nekatere osebe, katere niso v svoji srečki dobile dobitka, zahtevale denar nazaj ter hotele tudi siloma ostale dobitke odvzeti. Seveda so to bile osebe, katere so se nadejale, da sprejmejo za 20 v mogoče ves razpoloženi srečolov. Bog pa naj da mnogih takih dobrotnikov kakor sta preč. g. Maks Ašič, kaplan šentjurski, in pa Dobrajčev Matiček. Vsak dan in vsako noč svojemu bližnjemu v pomoč!

(Odbor bralnega društva v Konjicah) je sklenil prirediti v nedeljo, dne 27. septembra t. l. veselico z zelo različnim zabavnim in poučnim sporedom. Razun govorov, petja in godbe se pripravljajo še druge točke, ki bodo očarale vse udeležence. Veliko se nas že zanima za to veselico in čujemo, da nas odbor hoče presenetiti s svojimi pripravami. Slovenci iz Konjic in okolice, pridite ta dan vsi brez izjeme stanu v „Narodni dom“. Na veselo svidenje v nedeljo, dne 27. septembra v slovenskem raju v Konjicah!

(Čebelarsko zborovanje) se vrši v nedeljo, dne 20. t. m., ob 3. uri popoldne pri Sv. Jakobu pod Kalobjem. Prednašal bo učitelj čebeloreje g. Kurbus ter bo združil in vzimil dvoje ljudstev v navadnih panjih in dobival med. Kdor se zanima, naj pride. Od kolodvora v Št. Juriju do Sv. Jakoba se gre peš pol ure po ravni cesti.

(„Kmetijsko društvo Lešnica in okolica“ pri Ormožu) priredi dne 20. t. m. na Runeču veliko tombolo; ves dohodek je določen v društvene namene. Gostje dobro došli! Odbor.

(Zahvala.) Pripravljalni odbor za ples društev „Bodočnost“ in „Murski Sokol“, kateri se je vršil dne 12. septembra 1903 v dvoranah g. I. Kukovca v Ljutomeru, izreka s tem posebno iskreno zahvalo gospej Mariji Seršenovi, Tereziji Vršičevi in gospej Mariji Vaupotičevi, tržankam iz Ljutomera, kakor gospodom Petru Skuhali in Ivanu Vaupotiču ter Alojziju Rajhu, tržanom iz Ljutomera, ki so k olepšavi plesne dvorane toliko pripomogli. Obenem se tudi zahvaljuje gg. Francetu Repiču, Francetu Severju ter Alojziju Lentzu iz Ljutomera, ki so v takem slabem vremenu za dovažanje povabljenih gostov dali svoje vozove ter se njim priporočila še za drugokrat. Pripravljalni odbor.

Dopisi.

Slike iz Šmarja pri Jelšah. Nič manj kot slabe družabne razmere v našem sicer prijaznem trgu kakor tudi dolgotrajno časnikarsko polemiko je zakrivil po splošni sodbi v prvi vrsti in v glavni meri širjemu občinstvu s slabe strani že znani nadoficijal Kolaritsch p. d. „prevorški Joža“.

Da je samo na nas ležeče, bi gotovo ne namočili peresa zavoljo enega Kolaritscha. Otresli bi se ga na drug radikalnejši način. Ali Kola-

rič je c. kr. uradnik, sicer prvi od zadaj, kar pa nikakor ne ovira višjih oblasti, da bi ne šle zanj v ogenj, četudi jih brez najmanjše potrebe pro vocira.

Kolaritsch se je pritožil na pristojno stolico, češ, da ne dobi stanovanja in da v Šmarju sploh vlada veliko pomanjkanje uradnikom primernih stanovanj.

Kolaritsch je bil do nedavno vdovec in vrhutega vsled njemu lastnega značaja in njemu nemile usode v celi trški družbi osamljen, brez prijateljev in brez otrok.

Slutil je menda, da bi mu niti zopetna ženitev ne prinesla ljubljenih podanih, a vkljub temu se je izrazil proti neki osebi: „Mir is' nix ums Heirathen, obr hairatn bir i pefor i in die Pension geh, dem Aerar schenk i nix“ to je, da se hoče drugič oženiti, ker — značilno — noče državi ničesar podariti, recte ker jo hoče še po svoji smrti po vdovi molzti. In ko je proseč za mesto v Celju propal, maščeval se je takoj nad to državo, katera ga plačuje, da more med uradniki urami v gostilni „Zusperr“ igrati, s tem, da se je oženil. Že samcu mu je šla trda za stanovanje, ker ga ni maral noben gospodar razpolagajoč s sobami in mu je celo politična somišljenica gospa Strecherjeva stanovanje iz zelo tehtnih vzrokov odpovedala. Koliko huje je še le bilo, ko ni mogel svoje nove polovice dostojno pod streho spraviti! Žalostno, pa resnično.

Trg je skoro izključno slovenski. A ker je Kolaritsch to dejstvo preziral in s svojim dejanjem in nehanjem zapravljal pri vseh narodno mislečih tržanih nele spoštovanje, marveč celo vsako obzirnost, godi se mu dandanes tako, da se mu ne odpirajo več vrata kot gostu, temveč kot človeku, katerega se skuša čim preje skozi dveri broniti! Joža — če ne verjameš, prepričaj se!

Da je slovenski uradnik le del tega počel, kar je uganjal zadnja leta „nemškomisleči“ Kolaritsch, že zdavnaj bi mu bili veselje pregnali. Toda v Gradcu imajo dvojno mero.

Ako se mora človek iz potrebe pačiti in pretvarjati, se nam smili, če pa dela zgolj iz nečimernosti in neprave častiželjnosti, potem mu pravimo, da je opica ali platdajč „afna“. Do pičice podobno je z nemškutarji. Oni si tudi domišljujejo, da so pravi Nemci, dočim so le paktori, ki razpolagajo sicer z vsemi slabostmi, a z nobeno lastnostjo pristnih Nemcev. So si sicer svesti te svoje manjše vrednosti, toda priznati je noče niti „prevorški Joža“, ki ne reče o sebi, da je „afna“, ampak da je „nemškomisleč“. Pustimo mu veselje.

„Prevorški Joža“ sicer ne zna nemški, kar pa se od odpadnikov tvorečih „osmo narodnost“ (po številu precej za cigani) nikoli in nikjer ne zahteva. Lahko bi podali dokazov iz njegove uradne nemščine, toda čitatelju, zlasti neuradniku, utegne bolje ugajati neuradni slog: Joža soldat: „Krucafiks, birst nit hozne pucn, krikst so a fôcno“. Nekateri trde, da jo je takrat bolje ovladal nego danes. Skozi vsako luknjo vidiš slovenskega fanta iz iz vsake luka „nemškomisleča“.

Prišel je oče, stara slovenska kost, obiskat svojega sina, dobro plačanega uradnika v nekem slovenskem trgu, katerega poznajo tudi šentvidčani. Malo sta se pogovarjala oče in sin in že je zabrusil sin očetu „falot“. Drugič ga obišče sestra, revna, a poštena kmetica. Želela ga je videti po dolgem času in morda je tudi pričakovala kak goldinarček. Dolgo je čakala, predno mu je smela stopiti pred oči. Pa še je bila varana, kajti gospodu bratu se je zdelo pregmajn, govoriti na javni cesti s preprosto kmetico. Stisnil jej je sicer malo popotnico, pa jo poslal zopet domov.

Ta čedni sin in brat je tudi „nemškomisleč“. Kakor se kaže, zatajil je naprej svoj materin jezik, zdaj se že sramuje lastnega očeta, poštenjaka, in lastne sestre. Ne rečemo, da je ta ljubeznivi sin in brat „prevorški Joža“, da bi nam ne mogel nihče jezika zavezati.

Kolaritsch alias „Prevorški Joža“ je, čemur se sicer preveč ne čudimo, ljubček in varovanec okrajnega sodnika. Kajti kako bi bilo drugače na svetu mogoče kot c. kr. uradnik nekaznovano

po Šmarju rogoviliti, kozle podirati in uradne ure zanemarjati.

Že enkrat smo rekli, da se nam ne zdi docela verjetna trditev gotove uradne osebe, da nista nadoficijal Kolaritsch in kanclist Wressnig kot uradni osebi v nobeni zvezi. „Slov. Narod“ je povedal en slučaj, ki govori proti trditvi imenovane osebe. Mi s svoje strani vemo za drug, še eklatantnejši slučaj za ozko zvezo med učeni uradnikoma. Ona upravljata sodnijski denar in sicer ga Kolaritsch izterjava, Wressnig pa sprejema. Ker sta si ta dva v svaštvu, gotovo ni pravilno, če se njima prepušča uprava denarja. Radovedni smo, če je sodnik to okolnost višji stolici naznanil ali ne. Mislimo, da bi bila to njegova dolžnost, sicer bomo pa o postopanju sodnika Wagnerja že še govorili.

Iz Ljutomera. Učiteljsko društvo za Ljutomerski okraj je zborovalo dne 3. septembra t. l. v Cezanjevcih. Vreme je bilo ugodno in torej tudi udeležba prav povoljna. Zborovanje je sklical in mu predsedoval društveni podpredsednik nadučitelj g. Vauda iz Veržeja, ki nam je tudi razpravljalo o „Paraleli med deško in dekliško vzgojo v naših šolah“. Povdarjal je v svojem govoru osobito sledeče: Vsa notranja uravnava sedanjih šol na deželi je taka, da se na spolne razlike ne more ne glede vzgoje in ne pouka dovolj ozir jemati, kar pa bi bilo želeli z ozirom na njih praktične življenske potrebe, namreč dekleta pripraviti za dom in gospodinjstvo, dečke pa za širje gospodarstvo, obrt, vojaštvo, dijaštvo, za politično življenje itd. Pokazal nam je po svojih mislih, kakova bi ta razlika morala biti po vseh predmetih ljudskošolskega pouka kakor kvantitativno tako tudi kvalitativno. Končno je omenil, da se preosnova naših šol v dogledno bližnjem času ne bo dala v tem zmislu lahko doseči, a da bo končno enkrat do tega priti moralo. — Razgovor o tej razpravi je bil zelo živahen. Udeležili so se ga gg. Schneider, Pušenjak, Cvahte in Tomažič in slišali smo v njem še marsikaj dobrih mislih, posebno to: nadaljevalni tečaji so prepotrebni, da se otroci iz šole stopivši za razne stanovske potrebe izurjajo; šola je narodna, a se premalo na narodnost in razvoj naroda ozira; od 12. leta starosti do tja, ko otrok šele pravzaprav v življenje vstopi, je grozna praznота in ta bi se morala izpolniti s poukom za praktično življenje, dandanes pa ravno v tej dobi mladina brez strahu in pouka skoraj celo zdivja; učitelj sam naj vse dela, a gospoda z doktorskimi diplomami v mestih in trgih, dasi se nazivlja narodno, vendar na narod gleda kakor iz devete dežele; naopak bi moralo biti, stopiti bi morala sama pogosto med narod in ga poučevati v vsem uka potrebnem, ne pa vse samo učitelstvu nalagati, na drugi strani ga pa prezirati. Gg. profesorji vseh strok, juristi itd., ki ste kmetskega roda, naše krvi, vsi v prostem času vun med vaše narodne in krvne bratrpine, društev je dovolj, da vam skličejo ljudstvo, poučujte jih! To bodo zasluge za narod, ker ni dovolj pomagati za vrv velikega narodnega voza držati in reči „jaz sem tudi zraven“, vleči pa morajo drugi in večinoma osamljeni morajo opesati. (Na lavorih, koje so drugi natrgali, je kaj lahko počivati!) Vprašalna knjižica je donesla vprašanje: „Kaj naj storimo napram obžalovanemu dejstvu, da se učitelstvu vse pridno in neumorno delovanje za narod sploh in posebno v društvih in raznih podjetjih plačuje le s preziranjem, dostikrat celo z zaničevanjem?“ — Res je! Vsi naši mogotci v krajnih in okrajnih šolskih svetih, v občinskih in okrajnih zastopih in raznih društvih nas izrabljajo za narodne (največkrat pa za sebične) namene skoraj do zadnje kapljice krvi, vedno in povsod nas vabijo in kličejo na sodelovanje, dostikrat pravzaprav vse zanje opravimo; kadar pa se oni spravljajo za mizo, pustijo nas za plotom. Kadar pridejo volitve, smo jim nebitveniki, takrat nas ne poznajo.

Samo že z ozirom na bližajoče se volitve v naš okrajni zastop dajemo našim narodnim voditeljem to našo ogorčenost v pomislek, ob daljnem preziranju bodo sledile neizogibno naše konsekvence. — Ker pa je zgornje vprašanje ne samo za učitelstvo samo, ampak tudi za ves narodni in gospodarski razvoj našega okraja

eminentno važno, preložena je podrobna razprava in sklepanje o potrebnih ukrepih na prihodnje zborovanje, ki se bode vršilo dne 5. novembra t. l. v Ljutomeru. c—a.

Narodno-gospodarske novice.

Žveplanje sodov.

Žveplanje sodov je pač tudi nekaj važnega pri umnem kletarju. In na to je naše ljudstvo posebno težko navaditi. Sicer so se že poprijeli mnogi žveplanja sodov, a med temi so tudi taki, kateri delajo napačno. Mnogo se je že pisalo o tem, zato bodo moji stavki kratki.

Zakaj se žvepla? To vprašanje se sliši večkrat. Poučili smo se, kako so naši sodovi izpostavljeni vsem napakam, da se hitro pokvare, ako niso dobro shranjeni in če se ne pazi na nje. In, da se olajša shranjenje sodov, zato je žveplanje sodov. Žveplo je pri navadni toploti trdo, če pa se užge, gori z modrim plamenom. Pri tem se pa razvija plin, ki je brez barve in diši po žveplu. Temu so dali kemiki ime žveplena sosiselina (SO_2). Ta plin si na zraku privzame malo po malo še kisika in tako nastane žveplena kiselina ali takozvano hudičevo olje. Pogledimo v sod! V njem se nahaja, seveda v praznem, tema in zrak. Vžgimo sedaj v tem za prtem prostoru žveplo. Znano je pa vsem, da žveplo, ko gori, se zveže s kisikom, ki je v zraku in brez katerega ne more nobena žival živeti, nobena rastlina rasti in tudi luč ne goreti. V V sodu se torej zveže kisik z gorečim žveplom, ki gori tako dolgo, dokler je še kaj kisika v sodu. Ko je žveplo zgorelo, ni več v istem zraku, ki se nahaja v sodu, kisika, pač pa žveplena kiselina. In v tej kiselini ne more nobena žival živeti in tudi luč ugasne. Lahko razumljivo je tedaj, da se v takem sodu ne more delati plesnjivec, istotako tudi ne bo vino v nevarnosti, da bo cikalo, ker tem glivam, ki povzročajo plesen, cikanje in druge bolezni vina, je potreben za rast in življenje kisik. Tega pa več v sodu ni.

Da pa ne bo bolela glava po vinu, ki je vlit v žveplani sod, se ne sme preveč žveplati. Za polovnjak se vzame približno 5 cm dolg kos. Ko smo sod zažveplali, ga trdno zabijemo in lahko po več mesecev leži ter bo vedno pripravljen za natakanje. Treba ga je le s čisto vodo splakniti. Večji sodi od polovnjakov se žveplajo potem vsakih 4—5 tednov, manjši pa 4—5 mesecev, to pa zato, ker sčasoma zunanji zrak v sode prodira.

Kdor bo svoje sode po pretakanju lepo umil, potem pa žveplal, ne bo nikoli imel v svoji kleti plesnivih ne kislih sodov ter ne bo imel nepotrebnega dela in skrbi.

Napaka pa, ki jo nekateri delajo, obstoji tudi v tem, da ne rabijo pravega žvepla, ampak rože. To pa baje zato, da bi po rožah, ki so nasute z žveplom na platno (klinčki, cimeti itd.) dobil sod in vino dišeč duh. To pa je napačno. Vino ima itak že svoj duh ali buket, ter se mu s tem dišečim rožnatim žveplom le škoduje. Pa tudi žveplo, ki je vlit na platno ni pripravno, ker pusti platno, ko zgori, zopern, žgoč duh, ki ni sadu ne vinu v korist. Rabimo torej v kletarstvu rumeno, brezarzenično žveplo, ki je vlit na papirnat trakove. To žveplo ni nič dražje, samo to je da se povsod ne dobiva. Zahtevati ga je treba in trgovci ga bodo že nabavili.

Če bomo delali tako, dobro in premišljeno, imeli bomo dobre sode, zdravo pijačo in kupec bo rad posegel za takim blagom. Glava pa tudi nas ne bo bolela in naš mošnjiček se bo vedno bolj redil.

Druge slovenske novice.

(Ljubljanski župan in nemški častniki.) Poročali smo svoj čas, da so se ljubljanski častniki, ki so se udeležili štiridesetletnice ljubljanskih turnarjev, čutili žaljene radi besed župana Hribarja, da so pasivno sodelovali pri pogaženju črno-rumene zastave. Častniki so tožili in včeraj bi morala biti obravnava. Župana Hribarja je zastopal dr. Triller. Obravnava je bila preložena na nedoločen čas.

(Na ljubljanskem kolodvoru vladajo menda razmere, ki niso preveč — evropske! Vsaj v denje nekaterih uradnikov je nekako bolj po — turško. Dne 7. t. m. je bilo na tem kolodvoru mnogo rezervistov, ki so se vračali domov z vojaških vaj. Ker pa je bilo premalo voz, je velel službujoči uradnik (po nemško seveda): „Rezervistom vozove za — živino!“ Rezervisti so protestirali in so dokazali, da so plačali listke za III. razred. Zastonj! S pomočjo policije jih je uradnik naganjal v železniške — hleve! To je nečuveno. Ubogi ljudje se vračajo domov, ko so morali prestati hude fizične napore in trpeti veliko materialno škodo, da so s tem plačali najhuje vseh davkov. Potem pa jih še zasramujejo in jim ne dajejo niti tega, kar so morali plačati. Ali so se v naši državi res že vse razmere jele postavljati na glavo?!

(Za vzprejem v I. letnik ženskega učiteljskega v Ljubljani) se je oglasilo 107 učenk. Ker se pa sprejme samo 40 učenk, se je moralo zavrniti skoraj dve tretjini prosilk.

(Ponarejeni cekini) V vipavski dolini se nahaja v prometu veliko ponarejenih desetkronskih zlatov, ki so tako dobro ponarejeni, da jih je jako težko razpoznati od pravih. Spoznajo se samo, če se drgnejo ob sukno, ker potem izgube zlati blesk in postanejo blede. Odkod so prišli ti ponarejeni zlati v promet, še niso zasledili.

(Povodenj na Koroškem.) Grozne vesti prihajajo iz Koroškega o nesrečah, ki jih je povzročila povodenj te dni. Oblak se je utrgal in Drava in Zila ste tako narastli, da je bilo vse naenkrat pod vodo. Iz Baljaka nam poročajo, da je bilo mesto skoraj do župne cerkve v vodi. Po spodnjem mestu je segala voda do prvega nadstopja. Po ulicah so se vozili s čolni. Škoda je velikanška. Grozno je bilo videti, poroča naš dopisnik, ko je Drava nesla dva mrtva otroka. Odnesele je neke voz, konja in voznika. Videli so in slišali voznika na pomoč klicati, ali rešiti ga niso mogli. Sedaj voda že odteka. — Iz Ukve poročajo, da je v ponedeljek popoldne raztrgala voda tričetrt pokopališča in raznesla mrliče. 15 hiš je voda čisto uničila. Železnica je tako raztrgana, da so tam, kjer je poprej vlak vozil, po 20 m in še več globoke jame. Ako bi 1000 delavcev neprenehoma delalo, bo pretekel cel mesec, predno bo vlak zopet vozil proti Italiji. Po polju vse leži. Kar ni odneslo, je s peskom in blatom zasuto. V Neču je odneslo celo hišo s šestimi prebivalci. V sredo se je pripeljal iz Korneuburga en bataljon pionirjev v Ukve. Zila je začela odtekat, ali pobrala je tri moste. V Trbižu se je dvakrat oblak utrgal, in je na nagloma voda 5 do 6 m narastla. — Južna železnica proti Inomostu je tudi veliko trpela. Promet bo tudi dalj časa ustavljen, da napravijo v Špitalu nov most. Koliko človeških žrtev je ta povodenj zahtevala, še ni znano, gotovo pa bo število utopljenec precej veliko.

(Zidanje „Narodnega doma“ v Trstu) hitro napreduje. Dospelo je že do tretjega nadstopja. K otvoritvi bodo gotovo prispeli zastopniki slovenskega in drugih slovanskih narodov od vseh strani kjer se čuje slovanska govorica.

(Umrli je) v Trstu predsednik lahonskega društva „Patria“, Jurij Benussi, mestni zastopnik, ki je stal pred kratkim pred tržaškim sodiščem radi volilnih sleparij. Tretji dan po nje govi smrti so v njegov spomin nabrali v Trstu 1235 K za „Lego nazionale“, irredentovski „šulferajn“. Pogreb Benussijev je bil v ponedeljek brez duhovnika. Govorniki so Benussija proslavljali kot velikega patrijota.

(Narodna slavnost v Dolini pri Trstu) je prošlo nedeljo v kljub slabemu vremenu še dosti dobro uspela, kajti bilo je nad 2000 udeležencev. Nastopilo je več govornikov, ki so ostro kritikovali krivično postopanje vlade nasproti istrskim Slovonom.

(Italijanski veleizdajalci.) Ko se je mudil italijanski kralj v Vidmu, se je mudilo tamkaj tudi mnogo avstrijskih dijakov iz Trsta in Gorice, ki so se po odhodu kralja udeležili tamšnjega dijaškega shoda. Poslali so rimskemu županu brzojavko, v kateri izražajo željo, da bi se južna Tirolska, Primorska in Dalmacija združila z Italijo. Pri slavnostni predstavi v gledališču je kar deževalo razglednic z Oberdankovo podobo, ki

je svoj čas vrgel bombo na našega cesarja. Vse vprek se je kričalo „doli z Avstrijo“. Ko je vladni komisar hotel predstavo ustaviti, so začeli vpiti „evviva“ našemu cesarju, seveda v zasmeh. V Čedadu ob avstrijski meji so kupili osla in mu prilepili veleizdajski napis in osla toliko časa pretepali, da je skoro poginil. Kaj je bilo napisano, si je lahko misliti. Policija se je smejala groznemu prizoru. Dolžnost naše vlade je, da stvar preišče in laškim neodrešencem izbije njihove mušice iz glave.

Politični pregled.

(Državni zbor) je sklican. Iz Lvova, kjer je bil cesar sedaj radi velikih vojaških vaj, je dospel na Dunaj cesarski patent, s katerim se sklicuje državni zbor na 23. septembra h kratkemu zasedanju. Zborovanje ne bo dolgo, samo štiri dni, ker se 29. t. m. že snideta češki in tirolski deželni zbor. Vlada je končno le izprevidela, da ji ni mogoče vladati proti ljudski volji. Od vseh strani so prihajali vladi odločni protesti proti podaljšanju vojaške službe letošnjim tretjeletnikom in končno si Körber ni mogel drugače pomagati, državni zbor se je moral sklicati, dasiravno je gotova stvar, da bo morala vlada marsikatero bridko resnico slišati in marsikako grenko požreti. Državni zbor bo imel nalogo, da razveljavi dodatek k brambenemu zakonu, ki ga je predlagal poslanec Chiari, da se namreč nova brambena predloga ne sme uveljaviti, ako ogrski državni zbor ne dovoli enakega zakona. Avstrijska državna polovica je bila tako popolnoma vezana na ogrsko. Ako državni zbor razveljavi Chiarijev dodatek, bo pri nas zopet vse v redu, ne da bi se morali ozirati na burke v ogrski državni polovici. Novinci se bodo sklicali pod orožje in tretjeletniki bodo šli na dopust. Ker je za ta slučaj že vse pripravljeno, je tekom enega meseca že vse lahko v redu.

(Koroški deželni zbor) je sklenil zvišati deželni prispevek k železnici skozi Karavanke na 280.000 K in za železnico Sretnaves — Zgornje Borovlje na 200.000 K pod pogojem, da se ta zadnja železnica otvori isti čas s tržaško progo. Za regulacijo hudournikov se je določilo 720.000 K pod pogojem, da dá država 50 %, 10 % dežela, 40 % pa železniško ministertvo.

(Hrvatje in poveljni jezik.) Odkar se je začel na Ogrskem boj za madžarski poveljni jezik, se je tudi na Hrvatskem utrdilo prepričanje, da je po zakonih, ki vežejo Hrvatsko z Ogrsko potemtakem edino zakonito, da se uvede pri hrvatskih polkih hrvatski poveljni jezik. Madžari so seveda mnenja, da bi se moral tudi v hrvatske polke uvesti madžarski poveljni jezik, a tu so se zmotili, kajti celo madžaroni so mnenja, da se v slučaju, da se Madžarom dovoli madžarsčina kot poveljni jezik, mora Hrvatom dovoliti hrvaščina.

(Ogrska kriza.) Stvar je ostala takšna, kakor je bila, namreč na Ogrskem. Vse drugače pa misli o tej zadevi naš cesar, ki je jasno povedal svoje mnenje v povelju, ki ga je izdal v Lvovu na armado. Iz tega povelja povzemamo sledeče: „Čimbolj sem prepričan o potrebi, važnosti in udanosti vse svoje armade, tembolj moram in hočem vzdrževati obstoječe in dobre naprave. Tisti, ki hočejo z enostranskimi zahtevami, nepoznaoč velikih nalog skupne armade za obe državni polovici, zrahljati močno njeno sestavo, naj vedo, da se nikdar ne odpovem pravicam, ki jih imam kot najvišji poveljnik. Krepka in enotna, kakor je, mora ostati moja armada, močna obramba avstro-ogrške države proti vsakemu sovražniku. Zvesta svoji prisegi bode moja armada izvrševala svojo resno dolžnost v duhu edinosti in skupnosti, ki spoštuje vsako narodno posebnost in rešuje nasprotja, ker uporablja posebne prednosti vsakega naroda v blagor velike celote“. Kakor je razvidno, ne bo cesar nikakor dopustil, da se armada razkroji. To armadno povelje bo imelo gotovo svoje posledice pri reševanju ogrske krize.

(V Srbiji) prav nevarno vre med častniki, toda iz uradnih virov se vse vesti o tej zadevi preklicujejo. Odkar so v Nišu aretirali 25 častnikov, je baje vse v redu. Uradni list prinaša

Dragotin Hribar

trgovina knjig, papirja, pisalnega in risalnega
orodja; tiskarna in knjigoveznica

priporoča gosp. trgovcem in slavnemu občinstvu svojo veliko zalogo vsakovrstnega papirja za pisarne, pisma, risanje in zavijanje, raznovrstno barvanega svilnatega (za cvetlice), za vezanje knjig itd., zalogo raznih risank in pisank, in posebno še lastno zalogo najboljših zvezkov pod imenom: »Spodnještajerska zaloga risank in pisank«; Hardtmuthovih in drugih svinčnikov in angleških peres po originalnih tovarniških cenah.

Dalje priporoča zavitke za pisma raznih velikosti in barv, peresnike, črnilo, tablice, črtalnike, brisalke, krede, gobice, pušice in škatle za peresnike, torbice, knjižice za beležke, trgovske knjige, pečatni vosek itd. po najnižjih cenah.

Posebno lep izbor papirja in zavitkov v mapah in elegantnih škatljah. — Najbolje strune za citre, gosli in kitare. Velik izbor albumov za fotografije in spomenice, map za pisma in papirje, tintnikov, okvirje za fotografije, listnic itd.

Šolske in molitvene knjige; prekupcem še poseben popust. Sv. podobice v vseh velikostih po najnižjih cenah. Preskrbi se tudi vsakovrstni tisk na podobice.

v Celji

priporoča se p. n. gg. duhovnikom, pisateljem, založnikom in slav. občinstvu za vsakovrstno izvrševanje tiska po najnovejšem okusu in najelegantnejši obliki v raznovrstnih barvah. Izdeluje knjige, brošure, časopise, letna poročila, prospekte, vstopnice, dekrete, plakate, vabila, vožne liste, mrtvaške liste, vizitnice, naslovnice, cenike, imenike, kuverte s firmo, pobotnice, pravila, tabele za urade itd. — Vedno v zalogi so obrazci za posojilnice, sodnije, občine, šole itd.; kakor tudi v več krasnih barvah tiskane diplome za častne občane in častne člane.

V moji knjigoveznici se izvršujejo vsa knjigoveška in galanterijska dela, bodisi priprosta kakor tudi najfinejša priznana trdno in ukusno. Ker je moja knjigoveznica preskrbljena z vsemi potrebnimi stroji najnovejše sestave, vsprejema ter cenó in kar najhitreje izvršuje tudi največja naročila.

Sadno drevje

Jablane: zim. parmena, oberdikova raj., renski bobovec, kaslerska raj., štajar. mašanca, ananas rajn., pol. kalvil, par. rambur. Zelo močne hruške: vajlerjeva mošt., normenka mošt., sršenovka. Pritlikovci: veliko vrst hrušek in jablan. Na razpolago mu je mnogo pohval in priznanj.

prodaja po primeroma

nizki ceni

Tom. Grah

Ponikva

ob južni železnici.

(384) 4—2

Trgovina z železnino „MERKUR“

PETER MAJDIČ

v Celju, Graška cesta števil. 12

priporoča svojo veliko zalogo

najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lito železino, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedelškega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in strojev; vsakovrstnih ponev, ključalničarskih izdelkov ter okov za okna, vrata in pohištvo, žrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode tehtnic, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter vsega družega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.

Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štorje), lončene cevi, samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroko železne trgovine spadajoče predmete.

— Tomaževa žlindra, najboljše umetno gnojilo. —

* Bogata izbor vsakovrstnih nagrobnih križev. *

Postrežba točna

Cene nizke.

Učenec

z dobrim šolskim spričevalom, 14 let star, slovenskega in nemškega jezika zmožen, se takoj sprejme v trgovini z mešanim blagom

pri **Ivan Meke-tu**
v Hrastniku. (387) 5—2

Vizitnice priporoča tiskarna D. Hribarja v Celju.

Zacherlin

pomaga izbornu kot nedosežen uničevalec mrčesa.
Kupi samo v steklenicah.

Celje: Traun in Stiger
Viktor Wogg
Alojzij Walland
Milan Hočevar
Josip Matič
Anton Ferjen
Fran Zanger
Frid. Jakowitsch
Frid. Jakowitsch
Anton Kolenc
Franc Pečnik
Oto Schwarzl lekarna

Celje: Ivan Ravnikar
M. Rauscher lekarna
Josip Srimz
Anton Topoljak
W. Wratschko
Dobrna: Jos. Sikokš
Braslovce: Ant. Plaskan
Josip Pauer
Gomilsko: Fran Cukala

Hrastnik: Alojzija Bauerheim
Konsumno društvo
Josip Wouk
Ljubno: Fr. X. Petek
Janez Filipič
Sevnica: Anton Verbič
S. F. Schalk
Ludovik Smole
Trg Lemberg: Franc Zupancič
Konjce: Fr. Kupnik 145

Laško: Andrej Elsbacher
Karl Hermann
Planina: Lud. Sch. scherko
F. Wamb rechtsammer
Gornji grad: Jakob Božič
Franc Scharb
Poljčane: Ferd. Ivanus
A. P. Krautsdorfer
Anton Schwelz
Karol Sima
Mozirje: Leopold Vukič

Pristova: Marija Suppanz
And. Suppanz
Brežice: Fran Matheis
Franc Varlec
Janez Pinterič
Žalec: Uršič & Lipej
Albert Geiss
St. Jurij: Jakob & Marija Janič
Fran Kartin
Velenje: Karl Tischler
Josef Wutti

Trbovlje: Konsumno društvo
Anton Krammer
Jos. Mahkovec
Janez Müller sen.
Jos. Sporn
Franc Dežman
Videm: Ivan Novak
Vitanje: Anton Jaklin
Velenje: Ulrich Lager
Vojnik: Fr. Zottl

